

Research on Educational Sport

Journal homepage: <https://res.ssrc.ac.ir>

Article Type: Research

Identifying Factors Affecting the Ethical Behavior of Physical Education Students in the University Environment

Nima Hasanzadeh¹, Mehrdad Moharramzadeh^{1*}, Hamed Kheirollahi Meidani¹, Amir Ojagh⁴

1. Department of Sports Management, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran

Received: 06/06/2025, **Accepted:** 12/08/2026, **Published:** 01/09/2026

* Corresponding Author: Mehrdad Moharramzadeh, E-mail: mmoharramzadeh@yahoo.com.

How to Cite: Hasanzadeh, N., Moharramzadeh, M., Kheirollahi Meidani, H., & Ojagh, A. (2026). Identifying Factors Affecting the Ethical Behavior of Physical Education Students in the University Environment. Research on Educational Sport, 14(45), 45-66. <https://doi.org/10.22089/res.2025.18002.2650>.

Extended Abstract

Background and Purpose

Ethics is one of the most important dimensions of societies and organizations, reflecting a set of principles and values of society in the behavior of individuals and affecting individual and social health (Kolaei et al., 2020; Beauchamp, 2018). Ethics translates values into action and is related to standards of right and wrong behavior (Eslami Ardakani, 2022). Philosophers have divided ethics into two parts: theoretical and practical; theoretical ethics studies the good and bad of actions, and practical ethics strives to achieve a desirable moral state (Aflatoni et al., 2023). An organizational and academic code of ethics acts as a tool for guiding ethical behavior, coordination, and unity of practice among members, and plays an effective role in the moral development of individuals (Word et al., 2022; Jafari et al., 2022). Universities can provide a basis for promoting individual, social, and professional ethics by educating students, especially physical education students, who play a special role in the health and culture of society due to their group activities and extensive interactions with society and sports environments. Lack of attention to ethical dimensions in the academic environment may lead to aggression, abnormal behaviors, and reduced social cohesion (Kalantari et al., 2017; Mousavi et al., 2021). International research shows that the existence of written ethical charters and programs in universities strengthens students' responsibility and ethical behaviors (Holland et al., 2024). Choosing Mohaghegh Ardabili University as a case study due to the cultural, ethnic, and linguistic diversity of students, the development of sports disciplines, and the active participation of physical education students in regional and national events provides a unique opportunity to examine ethical behaviors in the academic environment. Therefore, this research aims to identify factors affecting the ethical behavior of physical education students, and can provide a basis for developing appropriate ethical frameworks and models and promoting social and cultural interactions in universities.

Copyright: © 2023 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Methods

The present research method was applied in terms of purpose and qualitative in terms of data and was conducted using thematic analysis. The research population included professors, university officials, practical course instructors, and physical education managers of Mohaghegh Ardabili University (9 men and 5 women). Purposive and snowball sampling was performed, and the criteria for selecting participants included sufficient familiarity with the behaviors of physical education students, at least a master's degree, and at least 5 years of work experience. The sample size was determined to reach theoretical saturation, and a total of 14 semi-structured face-to-face interviews were conducted, each with an average time of 45 minutes. After converting the audio files to text, the data were analyzed using Max QDA 2024 software and thematic analysis method, which allows for the identification, organization, and reporting of the main and secondary themes of the data. The analysis steps included familiarization with the data, generation of primary codes, searching for themes, reviewing, defining, and naming themes, and preparing a report. An external reviewer was used for validity and intra-subject agreement was used for reliability, which was 91%. Content analysis was chosen because of its ability to extract patterns and hidden meanings, high flexibility, and the possibility of examining the overt and covert dimensions of students' ethical behavior. Considering the multidimensional nature of ethical behavior and the influence of individual, social, and cultural factors, this method is able to provide a comprehensive picture and a conceptual model for explaining the factors affecting the ethical behavior of physical education students.

Results

The findings of the research were conducted in two parts: examining demographic characteristics and examining thematic analysis, i.e. coding. In the second part of the research, three-stage coding of open, sub-theme, and main was used, and after data analysis, 146 open codes were identified, which after categorizing the concepts, 15 sub-themes and 5 main themes were formed under the headings of (the role of the university), (the role of professors and university officials), (environmental behavior), (support), and (individual characteristics). On the other hand, the analysis of the Shannon part shows that the selected code of the role of the university, having the most codes, refers to the concept that the university is an organization and has rules and regulations that play a very important role in observing ethical principles. On the other hand, the selected code of environmental behavior shows that the ethical behavior of physical education students in different parts of the university stems from the external and internal environment that must be paid attention to. The Shannon matrix is shown in Figure 1.

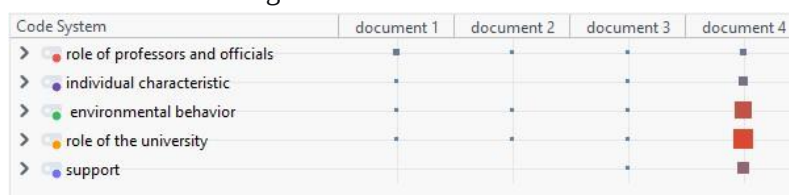

Figure 1. Shannon matrix analysis

Conclusion

Compliance with behavioral standards by students, professors, and the university can affect the quality indicators of a university in the public eye. Compliance with discipline, compliance with

university rules, adherence to promises made by university officials, honesty in speech and behavior, improving the quality of university services, educational attention to classrooms, principled supervision of student behavior, not imposing some tasteful attitudes by university officials, and creating a healthy and non-marginal environment and paying more attention to enriching students' leisure time should be given attention by university administrators. The findings also show that family support for students can play a large role as a motivating factor in the emergence of ethical behaviors. For this reason, it is recommended that Mohaghegh Ardabili University and other universities that have physical education students provide appropriate platforms for creating ethical behaviors by students with a focus on humanization, group formation, and culture formation.

Keywords: Ethics, Modeling, Physical Education Students, University

Article Message

This study aimed to identify the key determinants of ethical behavior among physical education students in the university context. The findings show that such behavior is not merely an individual attribute, but emerges from the interaction of university structures, the conduct of professors and administrators, educational and sport environments, students' personality traits, and the level of family and organizational support. Moreover, without clear and up-to-date regulations, a discipline-specific code of ethics, credible behavioral role models, and adequate emotional and material support, sustained ethical conduct is unlikely. Universities should therefore treat student ethics as a multidimensional and systematically managed priority.

Ethical Considerations

In accordance with ethical research principles, study objectives and significance were explained prior to interviews. Participation was fully voluntary, with informed consent obtained from all participants.

Authors' Contributions

Conceptualization: Mehrdad Moharramzadeh

Data Collection: Hamed Kheirollahi Meidani

Data Analysis: Amir Ojagh

Manuscript Writing: Nima Hasanzadeh

Review and Editing: Mehrdad Moharramzadeh

Literature Review: Hamed Kheirollahi Meidani, Amir Ojagh

Project Manager: Nima Hasanzadeh

Conflict of Interest

The authors declare no conflict of interest.

Acknowledgments

The authors gratefully acknowledge the support of the University of Mohaghegh Ardabili. They also extend their sincere appreciation to all participants whose cooperation and insights contributed to the successful completion of this research.

Research on Educational Sport

Journal homepage: <https://res.ssrc.ac.ir>

نوع مقاله: پژوهشی

شناسایی عوامل مؤثر بر رفتار اخلاقی دانشجویان تربیت بدنی در محیط دانشگاه

نیما حسن زاده^۱ , مهرداد محرمزاده^{۱*} , حامد خیرالهی میدانی^۱ , امیر اجاق^۱

۱. گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۹/۲۱، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۹/۰۴، تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۰۶/۱۰

*نویسنده مسئول: مهرداد محرمزاده، E-mail: mmoharramzadeh@yahoo.com.

How to Cite: Hasanzadeh, N., Moharramzadeh, M., Kheirollahi Meidani, H., & Ojagh, A. (2026). Identifying Factors Affecting the Ethical Behavior of Physical Education Students in the University Environment. Research on Educational Sport, 14(45), 45-66. <https://doi.org/10.22089/res.2025.18002.2650>.

چکیده

رفتار اخلاقی در هر جامعه‌ای نماد فرهنگ، سبک زندگی، جامعه‌پذیری و قانون‌مداری افراد آن جامعه است. در این میان، دانشگاه‌ها به‌عنوان محیطی پویا و دانشجوی‌محور که از تنوع قومی، زبانی و فرهنگی بالایی برخوردارند، نقش مهمی در نهادینه‌سازی اخلاق ایفا می‌کنند. پژوهش حاضر با هدف شناسایی عوامل مؤثر بر رفتار اخلاقی دانشجویان تربیت بدنی در محیط دانشگاه، به روش کیفی و از نوع تحلیل مضمون انجام شد. جامعه آماری تحقیق شامل چهارده نفر از متخصصان و صاحب‌نظران مرتبط با موضوع بود که به روش نمونه‌گیری هدفمند و گلوله‌برفی انتخاب شدند. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار MAXQDA 2024 تحلیل شد و در طی سه مرحله کدگذاری (باز، مضمون فرعی و مضمون اصلی)، ۱۴۶ کد باز، ۱۵ مضمون فرعی و ۵ مضمون اصلی استخراج شد. مضامین اصلی شامل نقش دانشگاه، نقش اساتید و مسئولان، رفتار محیطی، حمایت، و ویژگی‌های فردی هستند. نتایج نشان داد که رفتار اخلاقی دانشجویان تنها به ویژگی‌های فردی محدود نمی‌شود، بلکه عوامل بیرونی نظیر نقش خانواده، رفتار مسئولان دانشگاه، کیفیت خدمات ارائه‌شده و تأثیر محیط‌های مجازی نیز نقش درخور توجهی دارند؛ بر این اساس، طراحی و تدوین منشور اخلاقی، فرهنگ‌سازی و الگوسازی رفتاری در محیط دانشگاه می‌تواند نقش مهمی در تقویت رفتارهای اخلاقی در بین دانشجویان داشته باشد. این تحقیق بر لزوم نگاه چندبعدی به اخلاق دانشجویی تأکید دارد.

واژگان کلیدی: اخلاق‌مداری، الگوسازی، دانشجوی ورزشی، دانشگاه.

مقدمه

اخلاق از مهم‌ترین ابعاد در جوامع و سازمان‌های امروزی محسوب می‌شود. اخلاقیات به مجموعه‌ای از اصول وجدانی اشاره دارد که هدف آن‌ها افزایش سلامت جامعه است. درواقع، اخلاق ترکیبی از قواعد ارزشی و هنجاری یک جامعه است که در رفتار افراد انعکاس می‌یابد و در ارتقای ظرفیت ذاتی افراد تأثیر گذار است (کولایی و همکاران، ۲۰۲۰). اخلاقیات ارتباط نزدیک و تنگاتنگی با ارزش‌ها دارد و به عنوان ابزاری نگریسته می‌شود که ارزش‌ها را به عمل تبدیل می‌کند. فهم ارزش‌های اخلاقی، تأثیر مستقیم بر زندگی انسان‌ها در اینکه چه تصمیمی باید بگیرند و نیز در اظهارنظرها، داوری‌ها، عملکرد و رفتارهایشان درمورد مردم و از جمله کارهای خودشان دارد (بیچمپ، ۲۰۱۸). به طور کلی، واژه «اخلاق» با استانداردهای مربوط به درست و غلط بودن رفتارها ارتباط دارد (اسلامی اردکانی، ۲۰۲۲). دورکیم معتقد است که اخلاق مجموعه‌ای از آیین‌نامه‌ها و قواعد و رفتار اصولی به ما ارائه می‌کند که تخطی از آن معمولاً نتایج ناراحت‌کننده‌ای برای شخص خاطی به همراه دارد. از طرفی آن چیزی که به عنوان امر اخلاقی تلقی می‌شود، اگر از سوی فرد، نهاد یا سازمان سرپیچی شود، می‌تواند با جبر اجتماعی مواجه شود تا تخطی رفتاری کاهش یابد. از دیدی دیگر، اخلاق می‌تواند به عنوان سازوکار ارتباطی بین اجتماع و امور شخصی نیز قلمداد شود (لاوین، ۲۰۲۰). در هر صورت فلاسفه، علم اخلاق را به دو قسمت تقسیم‌بندی می‌کنند: اخلاق نظری که وظیفه آن مطالعه صفات و اعمال اخلاقی و پاسخ به سؤالات و استدلال درمورد خوبی یا بدی اعمال است؛ اخلاق عملی که تلاشی عملی برای رسیدن به وضعیت اخلاقی مطلوب و دستیابی به فضایل اخلاقی است (افلاطونی و همکاران، ۲۰۲۳). با این تفاسیر، اخلاق در هر جامعه‌ای یکی از مهم‌ترین ارکان آن به شمار می‌آید و مجموعه‌ای از قوانین و قواعد را دربر می‌گیرد. از این‌رو، جوامع برای تبیین و نهادینه‌سازی ارزش‌های خود، اسنادی مانند منشور اخلاق و نظام‌نامه اخلاقی را تدوین می‌کنند (حاتمی و همکاران، ۲۰۱۸).

منشور اخلاقی سازمانی، سندی حاوی معیارهای اخلاقی است؛ ارزشی که برای ایجاد هماهنگی و وحدت رویه در بین کارگزاران سازمان تدوین می‌شود که می‌توان به اهمیت زیاد تدوین اجرای این منشور در موفقیت سازمان پی برد (وورد و همکاران، ۲۰۲۲). از جمله ابزارهایی که سازمان می‌تواند از طریق آن‌ها، آرمان‌ها و اهداف اخلاقی خود را محقق کند، منشور اخلاقی و منشور رفتاری است که امروزه کاربرد وسیعی یافته است. یکی از فعالیت‌های عمده یک سازمان در حوزه اخلاق، نوشتن منشور اخلاقی است. منشور اخلاقی می‌تواند بر افراد سازمان تأثیر زیادی داشته باشد که هرچند آن‌ها کاملاً با آن منشور موافق نباشند، به دلیل جرایمی که در صورت رعایت نشدن متحمل خواهند شد (جعفری و همکاران، ۲۰۲۲)؛ با وجود این، منشور اخلاقی برای افرادی که دارای شخصیت اخلاقی مورد تأمل هستند، اثربخشی ندارد؛ از این‌رو منشور اخلاقی صرفاً برای کسانی اثربخش است که دارای استانداردهای اخلاقی باشند و از طریق منشور توسعه اخلاقی را تجربه کنند؛ به همین دلیل می‌توان اظهار کرد که دانشگاه به عنوان یکی از مراکز اصلی تولید علم و تربیت نیروی انسانی ماهر در پیشرفت جامعه، می‌تواند نقش پررنگی در توسعه اخلاقی دانشجویان ایفا کند؛ چراکه دانشجویان از مهم‌ترین مجموعه‌های انسانی در هر جامعه به شمار می‌روند. مهم‌ترین وظیفه مراکز دانشگاهی، آموزش علم و دانش و کسب مهارت در سطح حرفه‌ای است، اما وظیفه انتقال و ترویج ارزش‌های اخلاقی و فرهنگی، شکوفا کردن توانایی‌های فردی و اجتماعی و کمک به رشد شخصیتی، عاطفی، رفتاری و فکری را می‌توان از وظایف مهم در مراکز دانشگاهی برشمرد (رفعتی و همکاران، ۲۰۱۴). از فصلنامه پژوهش در ورزش تربیتی، زمستان ۱۴۰۵، دوره ۱۴، شماره ۴۵

سوی دیگر، نباید از این نکته غافل شد که دانشجویان تربیت‌بدنی آینده‌سازان و پرچم‌داران سلامت و ورزش در جامعه هستند که نه‌تنها در زمینه‌های علمی و تخصصی باید توانمند باشند، بلکه در مسائل تربیتی-اخلاقی و بروز رفتارهای پسندیده نیز باید سرآمد باشند تا بتوانند به‌درستی و با مسئولیت‌پذیری در جامعه ایفای نقش کنند. در محیط‌های مختلف دانشگاه‌ها و حتی سالن‌های ورزشی، دانشجویان تربیت‌بدنی به‌واسطه مشقتی که از کلاس‌های عملی متحمل می‌شوند، ممکن است در موقعیت‌هایی قرار گیرند که مطابق با اصول اخلاقی و هنجارهای موجود در دانشگاه نباشد و به بداخلاقی تبدیل شود. این رفتار تقریباً در همه جوامع رایج است، اما درجاتی از بدرفتاری و اخلاق بد وجود دارد که برخی از آن‌ها قابل‌قبول و برخی مطلوب‌اند؛ مانند دفاع از خود و دفاع از حقوق دیگران و... و برخی غیرقابل‌قبول و مخرب تلقی می‌شوند؛ مانند حق دیگری را پایمال کردن یا تحقیر دیگران در کلاس عملی تربیت‌بدنی (خودهی و همکاران، ۲۰۲۲).

براساس مطالعه ادبیات، اخلاق دانشجویی را می‌توان از سه بعد اخلاق آموزشی، پژوهشی و فردی و اجتماعی بررسی کرد. اخلاق آموزشی به رعایت هنجارهای علمی و تحصیلی از سوی دانشجو اشاره دارد؛ اخلاق پژوهشی به رعایت اصول و قوانین اخلاق پژوهش اشاره دارد و اخلاق فردی و اجتماعی نیز وظایف و مسئولیت‌های فردی و اجتماعی دانشجویان را در محیط دانشگاه مشخص می‌کند (کلانتری و همکاران، ۲۰۱۷)؛ با این حال، مشاهده می‌شود که توجه ناکافی به ابعاد اخلاقی و رفتاری در محیط‌های دانشگاهی می‌تواند منجر به بروز مشکلاتی همچون پرخاشگری رفتارهای ناهنجار و محترم ندانستن حقوق دیگران شود. این مسائل نه‌تنها به کاهش کیفیت تحصیل و تربیت دانشجویان منجر می‌شود، بلکه اعتبار و جایگاه دانشگاه‌ها را نیز تحت‌تأثیر قرار می‌دهد. در پژوهشی، موسوی و همکاران (۲۰۲۱) نشان دادند که آموزش درس اخلاق حرفه‌ای برای دانشجویان، ضروری به نظر می‌رسد؛ بنابراین گنجانیدن دوره‌های آموزشی با هدف خاص در برنامه دانشگاه‌ها پیشنهاد می‌شود. کنستانت^۱ و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهشی دریافتند که تعیین کردن کدهای اخلاقی موجب اهمیت اخلاق و نیز شناخت و آگاهی اثرات اخلاق مطلوب در محیط‌های ورزشی می‌شود. کنستانت و همکاران (۲۰۱۹) دریافتند که کدهای اخلاقی بر وضعیت اخلاقی محیط‌های فوتبالی تأثیر مثبت دارند. لی و لی (۲۰۲۰) در مطالعه‌ای مروری به این نتیجه رسیدند که در محیط‌های ورزشی دانشجویان تربیت‌بدنی، مربیان و اساتید باید علاوه بر درک رفتارهای دانشجویان، مراقبت‌های لازم در اداره کلاس‌های خود را داشته باشند و همچنین بر آموزش‌های رفتاری به سبک‌های نوین اهتمام ورزند. از سوی دیگر، در مطالعه‌ای ژوان و هوی^۲ (۲۰۲۰) بیان کردند که رفتار مربیان تربیت‌بدنی در دانشگاه‌های چین فاقد مراقبت‌های انسان‌گرا است و این مسئله موجب تضعیف هویت اخلاقی حرفه‌ای شده است. همچنین، فقدان آگاهی رفتاری در میان دانشجویان زمینه بروز رفتارهای پرخاشگرانه در محیط‌های ورزشی را فراهم کرده است. بک‌من^۳ و همکاران (۲۰۲۳) نیز بر این باورند که بروز رفتارهای غیراخلاقی در محیط‌های ورزشی دانشجویان تربیت‌بدنی به علت شکاف دانشی و رفتاری عمیق بین دانشجو و استاد است که تا حد زیادی این مسئله ممکن است ناشی از تصورات نادرست طرفین درباره سطح توانایی‌های خود باشد که برای رفع این موضوع می‌توان به برنامه‌ریزی آموزشی و برگزاری دوره‌های علمی و عملی

1. Constant

2. Juan & Hui

3. Beckman

اقدام کرد. فایهس^۱ و همکاران (۲۰۲۴) نیز نشان دادند که دانشجویان در اکثر مواقع دچار دوراهی اخلاقی در دانشگاه می‌شوند که در اغلب اوقات به دلیل فقدان آگاهی به مسیرهای اشتباه هدایت می‌شوند. این موضوع نشان‌دهنده ضعف در قوانین دانشگاهی و وجود تبعیض‌های مختلف در سطح دانشگاه است که تا حدود زیادی به نگرش مسئولان دانشگاهی مربوط می‌شود.

ضرورت انجام پژوهش حاضر از چند بعد توجیه‌پذیر است. در محیط‌های دانشگاهی کشور، به‌ویژه در میان دانشجویان تربیت‌بدنی که به دلیل ماهیت رشته تحصیلی خود ارتباط گسترده‌تری با جامعه و محیط‌های ورزشی دارند، چارچوب جامع و مدونی برای هدایت و ارزیابی رفتارهای اخلاقی وجود ندارد. نبود چنین چارچوبی نه تنها می‌تواند منجر به بروز رفتارهای ناهنجار، تعارضات بین‌فردی و کاهش انسجام اجتماعی در محیط دانشگاه شود، بلکه فرصت‌های ارزشمند برای تربیت دانشجویان به‌عنوان الگوهای اخلاقی و فرهنگی جامعه را نیز از بین می‌برد و نوع برخورد با دانشجوی بی‌اخلاق و بااخلاق را به حاشیه می‌کشد. در این میان، نظریه رشد اخلاقی-شناختی کلبرگ (۱۹۸۷) که بعدها توسط گیلیگان با افزودن بُعد «اخلاق مراقبت» توسعه یافت نیز بر همین موضوع تأکید دارد؛ به طوری که کلبرگ بیان می‌کند، قضاوت‌های اخلاقی افراد در مراحل مختلف، از تمرکز بر پیامدهای فوری تا درک اصول اخلاقی در طول زمان، توسعه می‌یابد. موراتیدو و همکاران (۲۰۰۸) براساس همین نظریه به این نتیجه رسیدند که سطح رشد اخلاقی در فضای تربیت‌بدنی به شرایط و اقتضائات بستگی دارد و دانشجویان تربیت‌بدنی با توجه به اینکه در محیط‌های مختلفی قرار می‌گیرند، باید تحت مراقبت از اخلاق قرار بگیرند تا بتوانند در موقعیت‌های گوناگون واکنش رفتاری مناسبی را ارائه دهند و تصمیمات اخلاقی متفاوتی بگیرند. از طرفی نظریه یادگیری اجتماعی بندورا (۱۹۶۰) نیز نشان می‌دهد که افراد، رفتارها از جمله رفتارهای اخلاقی را از طریق مشاهده و تقلید از دیگران در محیط خود می‌آموزند؛ بر این اساس، در محیط دانشگاه، دانشجویان تربیت‌بدنی می‌توانند رفتار مربیان، همسالان و اساتید را مشاهده کنند که بر شکل‌گیری رفتار اخلاقی آن‌ها در فعالیت‌های ورزشی و خارج از آن تأثیر می‌گذارد (دیا و ابدال، ۲۰۰۷)؛ بنابراین می‌توان براساس دو نظریه رشد اخلاقی-شناختی کلبرگ و نظریه یادگیری اجتماعی بندورا بیان کرد که توجه به رفتار اخلاقی دانشجویان تربیت‌بدنی بسیار حائز اهمیت است و امروزه در دانشگاه‌های کشورهای توسعه‌یافته، این موضوع بسیار مدنظر قرار گرفته است؛ به طوری که پژوهش‌های مهم در این زمینه نشان می‌دهند که برنامه‌ها و منشورهای اخلاقی مدون در دانشگاه‌ها، مانند نمونه‌های مشاهده‌شده در دانشگاه‌های آمریکا، روسیه و کره جنوبی، نقش مؤثری در تقویت مسئولیت‌پذیری، ارتقای تعاملات اجتماعی سالم و بهبود رفتار اخلاقی دانشجویان ایفا می‌کنند (هالند و همکاران، ۲۰۲۴). این شواهد بیانگر آن است که نبود چنین سازوکارهایی در دانشگاه‌های کشور می‌تواند خلأ جدی محسوب شود. افزون بر این، ویژگی‌های خاص فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌های ایران که شامل تنوع قومیتی، زبانی و مذهبی است، شرایطی منحصر به فرد ایجاد می‌کند که در صورت فقدان اصول و ارزش‌های اخلاقی مشترک، احتمال بروز تعارضات فرهنگی و افزایش رفتارهای پرخطر در محیط دانشگاه افزایش می‌یابد؛ در حالی که همین تنوع فرهنگی در صورت مدیریت صحیح و تدوین چارچوب‌های اخلاقی روشن، می‌تواند به تقویت همدلی، صمیمیت و همبستگی میان

1. Fayhs

دانشجویان منجر شود. از سوی دیگر، رشته تربیت‌بدنی به دلیل تأکید بر فعالیت‌های گروهی، تعاملات نزدیک و حضور پررنگ در فضاهای جمعی مانند مسابقات و رویدادهای ورزشی، بیش از سایر رشته‌ها نیازمند رعایت اصول اخلاقی، جوانمردی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی است. در همین راستا، انتخاب دانشگاه محقق اردبیلی به‌عنوان مطالعه موردی این تحقیق، به دلیل ویژگی‌های خاص آن توجیه‌شدنی است. این دانشگاه به‌عنوان یکی از مراکز مهم آموزش عالی شمال غرب کشور، پذیرای دانشجویانی از قومیت‌ها، زبان‌ها و فرهنگ‌های متنوع است که چنین ترکیبی می‌تواند بستری منحصربه‌فرد برای بررسی رفتارهای اخلاقی در محیط‌های دانشگاهی فراهم آورد. علاوه بر این، دانشگاه محقق اردبیلی در سال‌های اخیر توجه ویژه‌ای به توسعه رشته‌های ورزشی و فعالیت‌های تربیت‌بدنی داشته است و دانشجویان این رشته نقش پررنگی در رویدادهای ورزشی منطقه‌ای و ملی ایفا کرده‌اند، اما همچنان چارچوب مدونی برای هدایت رفتارهای اخلاقی آنان تعریف نشده است؛ بنابراین انجام پژوهش حاضر نه تنها می‌تواند به شناسایی عوامل مؤثر بر رفتار اخلاقی دانشجویان تربیت‌بدنی کمک کند، بلکه با ارائه الگو و چارچوب‌های اخلاقی مناسب، زمینه‌ساز ارتقای تعاملات اجتماعی، ترویج اصول اخلاقی و بهبود مدیریت فرهنگی در دانشگاه‌های کشور نیز است.

روش پژوهش

روش تحقیق حاضر از نظر هدف کاربردی و از لحاظ داده‌ها کیفی بود که به روش تحلیل مضمون انجام شد. با توجه به اینکه محققان در دانشگاه محقق اردبیلی حضور داشتند، افراد متخصص و آگاه از وضعیت دانشجویان تربیت‌بدنی همچون اساتید، مسئولان دانشگاهی، مربیان دروس عملی و مدیران و مسئولان تربیت‌بدنی دانشگاه محقق اردبیلی، جامعه پژوهش را تشکیل دادند که در جدول (۱) ویژگی‌های آن‌ها ذکر شده است (۹ مرد و ۵ زن). نمونه‌گیری به صورت هدفمند و گلوله‌برفی انجام شد و معیارهای انتخاب مشارکت‌کنندگان، آشنایی کافی با امور رفتاری دانشجویان تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، داشتن حداقل مدرک کارشناسی‌ارشد و دست‌کم پنج سال سابقه شغلی در دانشگاه بود. حجم نمونه تا رسیدن به اشباع نظری تعیین شد و در مجموع ۱۴ مصاحبه نیمه‌ساختاریافته حضوری، هرکدام با میانگین زمانی حدود ۴۵ دقیقه صورت گرفت. در ابتدای هر مصاحبه براساس دیدگاه گرونوالد (۲۰۰۴)، بر محرمانه بودن اطلاعات تأکید شد و اهداف پژوهش برای مشارکت‌کنندگان تشریح شد. پرسش‌های مصاحبه بر مبنای توصیه پیتون (۲۰۱۴) آغاز شد. ابتدا اطلاعات جمعیت‌شناختی گردآوری و سپس پرسش‌های اصلی تحقیق مطرح شد. پس از هر مصاحبه، فایل‌های صوتی به متن تبدیل و فرایند کدگذاری آغاز شد. تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار مکس کیودا نسخه ۲۰۲۴ و براساس رویکرد تحلیل مضمون صورت گرفت؛ روشی که برای شناسایی، تجزیه و تحلیل، سازمان‌دهی و گزارش مضامین به کار می‌رود (نیول و همکاران، ۲۰۱۷). مطابق چارچوب براون و کلارک (۲۰۱۲)، مراحل شش‌گانه شامل آشنایی با داده‌ها، تولید کدهای اولیه، جستجوی مضامین، بازبینی مضامین، تعریف و نام‌گذاری مضامین و درنهایت تهیه گزارش اجرا شد. برای بررسی روایی از روش داور بیرونی استفاده شد و دو نفر متخصص بر روند کدگذاری نظارت داشتند؛ در نتیجه ۶ کد نامرتبط حذف و برخی کدها از لحاظ محتوایی و نگارشی اصلاح شدند. همچنین برای بررسی پایایی، توافق درون‌موضوعی بین کدگذاران محاسبه شد که نتیجه ۹۱ درصد بیانگر توافق بالا بود. انتخاب تحلیل مضمون در این پژوهش بدین دلیل صورت گرفت که این روش یکی از مناسب‌ترین رویکردهای کیفی برای شناسایی و استخراج الگوها، مضامین و معانی نهفته در داده‌ها است و امکان می‌دهد تا فصلنامه پژوهش در ورزش تربیتی، زمستان ۱۴۰۵، دوره ۱۴، شماره ۴۵

یافته‌های پراکنده حاصل از مصاحبه‌ها در قالب مضامین اصلی و فرعی دسته‌بندی شوند. این روش با انعطاف‌پذیری زیاد، علاوه بر کشف مضامین آشکار، لایه‌های پنهان و معانی ضمنی را نیز روشن می‌کند. با توجه به ماهیت چندبعدی رفتار اخلاقی دانشجویان که متأثر از عوامل فردی، اجتماعی و فرهنگی است، روش‌های کمی قادر به ارائه تصویری جامع نبودند؛ در حالی که تحلیل مضمون این امکان را فراهم می‌کند که ارتباط میان مضامین کلیدی نیز بررسی شده و مدلی مفهومی برای تبیین پدیده ارائه شود؛ بدین ترتیب، استفاده از تحلیل مضمون در این پژوهش، انتخابی منطقی و ضروری برای دستیابی به درکی عمیق، جامع و نظام‌مند از عوامل مؤثر بر رفتار اخلاقی دانشجویان تربیت‌بدنی در محیط دانشگاه بود.

نتایج

یافته‌های پژوهش در دو بخش ارائه شده‌اند. در بخش اول، ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مشارکت‌کنندگان در تحقیق ارائه شده است (جدول ۱).

جدول ۱- ویژگی‌های مشارکت‌کنندگان در مصاحبه

Table 1- Characteristics of interview participants

ردیف Row	جنسیت Gender	سن Age	تحصیلات Education	سابقه شغلی Job history	سمت یا پست سازمانی Organizational position
1	مرد	54	دکتری	21 سال	عضو هیئت علمی دانشگاه
2	مرد	46	دکتری	16 سال	عضو هیئت علمی دانشگاه
3	مرد	45	دکتری	9 سال	عضو هیئت علمی دانشگاه
4	مرد	61	دکتری	32 سال	عضو هیئت علمی دانشگاه
5	مرد	48	دکتری	12 سال	عضو هیئت علمی دانشگاه
6	زن	40	دکتری	6 سال	عضو هیئت علمی دانشگاه
7	مرد	49	دکتری	14 سال	عضو هیئت علمی دانشگاه
8	زن	48	کارشناسی ارشد	13 سال	کارشناس مدیریت تربیت بدنی
9	مرد	51	کارشناسی ارشد	18 سال	کارشناس مدیریت تربیت بدنی
10	مرد	38	کارشناسی ارشد	8 سال	مربی کلاس‌های عملی تربیت بدنی
11	زن	36	کارشناسی ارشد	6 سال	مربی کلاس‌های عملی تربیت بدنی
12	مرد	58	دکتری	26 سال	معاونت فرهنگی دانشگاه
13	زن	45	کارشناسی ارشد	11 سال	کارشناس معاونت فرهنگی دانشگاه
14	زن	42	دکتری	5 سال	استاد مدعو دروس تخصصی تربیت بدنی

در قسمت دوم پژوهش، از کدگذاری سه مرحله‌ای باز، مضمون فرعی و اصلی استفاده شد که پس از تحلیل داده‌ها، ۱۴۶ کد باز شناسایی شد که پس از دسته‌بندی مفاهیم ۱۵ مضمون فرعی و پنج مضمون اصلی با عناوین «نقش دانشگاه»، «نقش اساتید و مسئولان دانشگاه»، «رفتار محیطی»، «حمایت» و «ویژگی فردی» شکل گرفت. همچنین قبل از ارائه چارچوب‌بندی مفهومی و تحلیل‌های انجام‌شده براساس کدگذاری سه مرحله‌ای در جدول (۲)، چند نمونه از کدهای استخراجی و واحدهای معنایی آن‌ها ارائه شده است.

فصلنامه پژوهش در ورزش تربیتی، زمستان ۱۴۰۵، دوره ۱۴، شماره ۴۵

جدول ۲- چند نمونه از واحدهای معنایی شناسایی‌شده و ارائه کد اولیه

Table 2- Some examples of identified semantic units and presentation of the initial code

کد اولیه Initial code	واحد معنایی Semantic unit
ایجاد استاندارد رفتاری در بین دانشجویان بر اساس علم اخلاق	در بیشتر موارد علم اخلاق به استانداردهای تعیین سطح مناسب و مطلوبیت رفتار اشاره دارد.
انتخاب شیوه مناسب سبک زندگی	ایجاد عادات صحیح ورزشی و بهره‌وری از شیوه مناسب زندگی در عصر فناوری دو عامل مؤثر در بروز رفتار اخلاقی
قوانین نباید تحمیلی باشند	قوانین دانشگاه نباید اجباری و تحمیلی باشد و دانشجو با اکراه آن را بپذیرد
ارائه رفتار مطلوب از سوی حراست عاملی در جهت بهبود اخلاق دانشجو	از برخورد مهربانانه کادر دانشگاه نباید غافل شد/ نوع برخورد حراست بسیار مهم است...
توسعه اخلاق دانشجویان از طریق برنامه‌های آموزشی	برگزاری کلاس‌های آموزشی مانند ورکشاپ‌ها، کارگاه‌ها همه این‌ها عوامل مؤثر و روشن ساز هستند
درک شرایط دانشجو عامل مؤثر رعایت اخلاق	یا اگر بگویم من این درخواست تو را مطالعه می‌کنم بررسی می‌کنم و در حد توان و امکانات در اختیارم به آن می‌پردازم که دانشجو هم نیز این را می‌خواهد که به درخواست من گوش بدهی و در چهارچوب امکانات تلاش بکنی و بیش از آن انتظاری ندارم
شخصیت دانشجو نشان دهنده اخلاق خانوادگی	خانواده تأثیر مستقیمی بر شخصیت فرد می‌تواند داشته باشد

در جدول (۳) مضمون‌های اصلی، فرعی و کدهای باز به تفصیل گزارش شده است.

جدول ۳- کدهای اولیه و مقوله‌های فرعی و اصلی استخراج‌شده در پژوهش

Table 3- Primary codes and subcategories and main categories extracted in the research

کد مشارکت‌کننده Participant code	کد مفهومی Conceptual code	مضمون فرعی Sub-theme	مضمون اصلی Main content
۱۱، ۱۴م	جدیت در نظارت	قوانین دانشگاه	نقش دانشگاه
۲م	نوبت‌گرایی در نظارت		
۴م، ۲م	بازنگری در تشویقات و تنبیهات		
۱۲م، ۷م، ۲م	بسترسازی برای ارزیابی اخلاق دانشجوی تربیت‌بدنی		
۵م	جلوگیری از سهل‌انگاری در اجرای قوانین		
۱۲م	رعایت نظم در اجرای قوانین		
۱۴م، ۱۳م، ۱۰م، ۱م	بازنگری در برخی از قوانین انضباطی		
۴م، ۳م	عدم تحمیل قوانین		
۵م	به‌روزرسانی قوانین		
۵م، ۶م	تطبیق قوانین با نیاز دانشجویان تربیت‌بدنی		
۵م	در دسترس بودن امکانات ورزشی با کیفیت	کیفیت خدمات	
۱۲م، ۸م	تأمین امکانات براساس قوانین و ساختارهای جدید ورزشی		
۵م، ۳م	کیفیت نامطلوب خدمات در سالن‌های ورزشی		
۱۰م	اختصاص تغذیه ویژه به دانشجویان تربیت‌بدنی		

۹م	ارزش غذایی پایین سلف دانشگاه	
۱۴م، ۱۲م	نبود دسترسی مناسب به سالن‌های ورزشی	
۱۴م، ۱۲م	ایجاد شفافیت رفتاری مطابق با منشور اخلاقی مختص دانشجویان	
	تربیت بدنی	
۱۴م، ۱۲م	به کارگیری افراد متخصص در مدیریت تربیت بدنی	
۶م	برگزاری دوره های ضمن خدمت اخلاق برای استادان و کارشناسان ورزش دانشگاهی	تغییر گرایشی و بسترسازی
۹م، ۷م	ایجاد کمیته آموزش اخلاق ورزش در مدیریت تربیت بدنی	
۳م، ۲م، ۱م	تصویب قوانین ویژه برای دانشجویان تربیت بدنی توسط دانشگاه	
۱۲م، ۱۱م	رفع نیاز دانشجویان براساس نوع رشته ورزشی و سال تحصیلی	
۱م	توجه به رشد اخلاق و علم دانشجو به صورت هم‌زمان در دانشگاه	
۸م	توسعه اخلاق دانشجویان از طریق برنامه‌های آموزشی	
۱۱م	ایجاد مجله اخلاق در ورزش درون دانشگاه	آموزش اخلاق
۷م	برگزاری کارگاه و کرسی‌های اخلاق ورزشی	حرفه ای
۱۴م و ۱م	آموزش رفتار اجتماعی در محیط‌های ورزشی و غیرورزشی	
۶م، ۱م	ترویج اخلاق در عمل	
۲م	رعایت اصول اخلاق از سوی مسئولان و کارمندان دانشگاه	
۱۲م	خوش خلقی در آموزش و ارتباط با دانشجویان تربیت بدنی	
۵م	رفتار مطلوب حراست با دانشجویان تربیت بدنی	
۶م	رعایت ادب و تواضع در رفتار مسئولان دانشگاه	
۱۲م، ۱۱م	صداقت کلامی و رفتاری مسئولان دانشگاه	
۱۷م	توجه به انتظارات دانشجویان تربیت بدنی توسط مسئولین	
۳م	تحقق نیافتن وعده برخی از مسئولان	نقش مسئولان دانشگاه
۱۱م، ۱۰م	درک نیازها و خواسته‌های دانشجویان تربیت بدنی	
۸م	الگوسازی دانشجویان موفق و با اخلاق ورزشی توسط مسئولان دانشگاه	
۶م، ۳م	ترویج دستورالعمل‌های اخلاقی توسط مسئولان تربیت بدنی	
۱م	نمایان کردن اخلاق‌مداری دانشجویان تربیت بدنی نسبت به سایرین	
۵م	رعایت صداقت رفتاری و کلامی توسط مربیان و اساتید تربیت بدنی	
۱۱م	ترویج استاندارد رفتاری در بین دانشجویان براساس علم اخلاق توسط استاد	نقش اساتید و مسئولان دانشگاه
۱۳م، ۱۱م	ترویج عدالت و انصاف سر کلاس توسط استاد	
۱۰م	برگزاری نشست‌های صمیمی اساتید با دانشجویان	
۷م	نشر نیافتن مسائل بیهوده سر کلاس	نقش اساتید و
۱۳م، ۱۱م	نوع تدریس اساتید	مربیان ورزشی
۱۰م	نوع برقراری ارتباط اساتید	
۹م	رعایت حرمت و حقوق دانشجویان توسط اساتید	
۷م، ۴م	ترویج رعایت حقوق دیگر دانشجویان توسط استاد	

م 7، م 5، م 4	ترویج خرده فرهنگ‌های صحیح همانند مدیریت خشم در کلاس عملی		
م 4	کمک به دانشجویان برای انتخاب شیوه مناسب زندگی توسط استاد		
م 9، م 8	فشار بیش از حد برخی از اساتید در کلاس‌های آموزشی تربیت‌بدنی		
م 4، م 1	رعایت نشدن اصل تفاوت فردی در کلاس عملی توسط برخی از اساتید		
م 2	تبعیض‌گرایی بین دانشجویان توسط اساتید		
م 1	ارزیابی و سنجش نامفهوم برخی از اساتید		
م 2، م 1	ارتقای مسئولیت‌پذیری اساتید در آموزش صحیح مهارت‌های ورزشی		
م 1	برقراری تعامل و ارائه دلایل منطقی برای برخی از دانشجویان		
	قانون‌گریز توسط اساتید		
م 6، م 1	درک مشکلات متفاوت دانشجویان توسط اساتید و مسئولان		
م 6، م 1	ایجاد تفاوت بین دانشجویان با اخلاق و بی‌اخلاق توسط استاد		
م 14	تأثیر مثبت کلاس تربیت بدنی بر جنبه‌های مختلف رفتاری		
م 1	رعایت قوانین در ورزش موجب بهبود اخلاق در زندگی فردی و ورزشی می‌شود		
م 11، م 10	تأثیرپذیری اخلاقی دانشجویان تربیت‌بدنی در کلاس عملی	محیط درونی (کلاس درس)	
م 9، م 4	تقویت عملکرد ذهنی دانشجویان تربیت‌بدنی در کلاس عملی		
م 6	تقویت اعتماد به نفس رفتاری دانشجویان تربیت‌بدنی در کلاس عملی		
م 8، م 6	ایجاد آگاهی در مورد تبعات رعایت نشدن قوانین دانشگاهی		
م 12	ایجاد آگاهی در ارتباط با مسئولیت‌های دانشجو در دانشگاه		
م 3	تقویت مسئولیت‌پذیری دانشجویان تربیت‌بدنی نسبت به سایر دانشجویان در محیط دانشگاه	محیط بیرونی	
م 9، م 7، م 5	تقویت رفتار رقابت سالم در ورزش دانشگاهی		
م 1	ترویج شایسته‌سالاری و رفاقت در حین رقابت ورزشی		
م 11، م 9	ترویج فرهنگ پهلوانی و باستانی در بین دانشجویان در رقابت ورزشی		
م 9	تأکید بر رعایت اصول جوانمردانه در مسابقات توسط دانشجویان تربیت‌بدنی		
م 14	تأکید بر رعایت ادب و احترام در رقابت ورزشی	محیط رقابتی - ورزشی	رفتار محیطی
م 8	احترام کلامی و غیرکلامی به مربی مسابقات و استاد کلاس عملی		
م 3	جلوگیری از بی‌احترامی‌های فرهنگی-نژادی از سوی برخی دانشجویان		
م 7	توجه به مواجهه دانشجوی تربیت‌بدنی با ناهنجاری در جامعه و بروز بی‌اخلاقی در دانشگاه		
م 3	تأثیر شدید محیط مجازی بر رفتار اخلاقی و انگیزه دانشجویان تربیت‌بدنی	محیط واقعی و مجازی	
م 5، م 4، م 3	استفاده مناسب از شبکه مجازی دانشگاه در ترویج اخلاق ورزش		
م 6	اثر مستقیم شبکه‌های اجتماعی بر رفتار دانشجویان تربیت‌بدنی		

اثر مستقیم عدم پاسخ‌گویی مناسب برخی از اساتید در محیط مجازی بر رفتار دانشجویان		۹م
حمایت	شرایط اقتصادی خانواده مؤثر بر رفتار اخلاقی دانشجو	۱۱م، ۱۰م
	نوع زیست اجتماعی خانواده مؤثر بر رفتار اخلاقی دانشجو	۱۲م، ۱۰م
	تأثیر مستقیم حمایت عاطفی خانواده بر اخلاق‌مداری دانشجو	۱۲م
	سطح کنترل خانواده مؤثر بر رفتار اخلاقی دانشجو	۹م
	تشویق دانشجو باید ملموس و قابل‌مشاهده باشد	۶م
	بی‌توجهی به مؤلفه‌های تشویقی مساوی با بروز ناهنجاری در دانشگاه	۲م
	ایجاد مؤلفه‌های تشویقی در بهبود رفتار اخلاقی دانشجو	۴م
	حمایت معنوی مسئولان عالی‌رتبه دانشگاه از دانشجویان تربیت‌بدنی	۹م، ۲م
	حمایت از دانشجوی غیربومی باید با بومی متفاوت باشد	۱م
	تقویت رفتار اخلاقی دانشجویان تربیت‌بدنی از طریق حمایت احساسی	۶م، ۵م
	درک شرایط دانشجو، عامل مؤثر بر رعایت اخلاق	۱م
ویژگی فردی	سن متفاوت	۱۱م، ۱۰م
	قدرت درک و تحلیل متفاوت	۹م، ۱۱م
	نیازها و انتظارات متفاوت	۵م، ۴م
	قدرت هوش و گیرایی متفاوت	۹م، ۷م، ۳م
	تفاوت در ویژگی‌های فردی متفاوت از جمله صبر، انگیزه، خشم، کینه و نفرت و خیرخواهی	۷م، ۵م
	شناسایی استعدادها و تفاوت و پنهان دانشجویان تربیت‌بدنی	۷م، ۵م، ۴م
	توجه به ابعاد شخصیتی دانشجو برای رشد و تعالی	۸م، ۵م، ۴م
	توجه به شخصیت متفاوت دانشجویان تربیت‌بدنی در کلاس‌های	۴م، ۲م
	تئوری و عملی	
	ایجاد بستر مناسب برای اظهارنظر در کلاس درس و ارائه شخصیت حقیقی خود	۱۴م

در ادامه تحلیل‌های انجام‌شده، چارچوب مفهومی تحقیق برای مشاهده بهتر یافته‌ها ارائه شده است (شکل ۱).

شکل ۱- چارچوب مفهومی تحقیق

Figure 1- Conceptual framework of the research

بحث و نتیجه‌گیری

در حوزه آموزش و پرورش، نقش دانشگاه به‌عنوان یکی از مهم‌ترین محیط‌های تربیتی و توسعه انسانی بسیار حیاتی است. آموزش دانشجویان تنها به مفهوم انتقال دانش و مهارت فنی نیست، بلکه از دیگر وظایف آن، تربیت دانشجویان با اخلاق حرفه‌ای و رفتار اخلاقی است. این اهداف از اهمیت بسیاری برخوردارند؛ زیرا می‌خواهیم فارغ‌التحصیلانی که از دانشگاه خارج می‌شوند، نه تنها دارای دانش فنی قوی باشند، بلکه همچنین بتوانند در جوامع پویا و اجتماعی به‌عنوان افراد با اخلاق حرفه‌ای و رفتار مسئولانه عمل کنند (نارویز و همکاران، ۲۰۰۹). در شرایط کنونی رعایت نشدن برخی معیارهای اخلاقی، نگرانی‌های زیادی را در سازمان‌ها به وجود آورده است (نوربخش و راشدی، ۲۰۱۴)؛ بنابراین ایجاد جو اخلاقی برای همه سازمان‌ها و انواع کارکنان، امری مهم و حیاتی است (دیکونینک، ۲۰۱۱). همچنین اهمیت اخلاق حرفه‌ای در سازمان‌ها تا آنجا نمود دارد که هیچ تصمیم و فعالیتی را در سازمان نمی‌توان سراغ داشت که با مسائل اخلاقی همراه نباشد و در گرفتن هر تصمیم مدیریتی، انبوهی از مسائل اخلاقی را می‌توان رصد کرد (امین بیدختی و مردانی، ۲۰۱۵)؛ لذا هدف از انجام

پژوهش حاضر، شناسایی عوامل مؤثر در اخلاق دانشجویان تربیت بدنی، مطالعه موردی دانشگاه محقق اردبیلی بود. پس از تجزیه و تحلیل داده‌ها، پنج عامل مهم «سازمان»، «رفتار و محیط»، «ویژگی فردی»، «جامعه‌پذیری» و «حمایت» شناسایی شدند که در ادامه هریک از عامل‌ها بررسی خواهد شد.

اولین عامل مؤثر در رفتار اخلاقی دانشجویان تربیت بدنی دانشگاه محقق اردبیلی، نقش دانشگاه است. یافته‌های این بخش از مطالعه نشان داد که توجه به آموزش اخلاق حرفه‌ای، تغییرگرایی و بسترسازی، کیفیت خدمات و قوانین دانشگاه می‌تواند از عوامل تأثیرگذار بر تدوین منشور اخلاقی مناسب برای دانشجویان تربیت بدنی دانشگاه محقق اردبیلی باشد. در همین راستا می‌توان اظهار کرد که تدوین قوانین جدید و بازنگری در برخی از قوانین و آیین‌نامه‌های دانشگاه تا حد زیادی می‌تواند به‌عنوان نیروی مکمل برای سایر مقوله‌های این بخش نقش ایفا کند. قاعدتاً وجود قوانین متناسب با شرایط روز، علاوه بر اینکه موجب توسعه اخلاق حرفه‌ای در محیط دانشگاه می‌شود، می‌تواند بر سطح کیفیت خدمات و نوع رفتار مسئولان دانشگاه با دانشجویان تربیت بدنی و علوم ورزشی نیز مؤثر باشد. در همین زمینه، زاهدی و همکاران (۲۰۱۳) در پژوهش خود نشان دادند که آموزش الکترونیکی به‌عنوان ابزار مناسبی برای انتقال دانش در عصر تکنولوژی و فناوری اطلاعات می‌تواند در حوزه اخلاق برای دانشجویان مفید باشد. در تحقیقی دیگر، موسوی و همکاران (۲۰۲۱) ذکر کردند که آموزش درس اخلاق حرفه‌ای برای دانشجویان امری ضروری به نظر می‌رسد؛ بنابراین گنجانیدن دوره‌های آموزشی با هدف خاص در برنامه دانشگاه‌ها پیشنهاد می‌شود. همچنین براساس نتایج پژوهش متاجی نیم‌ور و همکارانش (۲۰۲۳)، می‌توان بیان کرد که آگاهی از مسائل اخلاق حرفه‌ای منوط به برگزاری دوره‌های پیشرفته و فوق‌برنامه‌های دانشگاه برای ترویج اخلاق است؛ زیرا ممکن است دانشجویان در محیط‌های سازمانی با شیوه‌نامه‌های اخلاقی برخورد نداشته باشند و این امر موجب آگاهی نداشتن آن‌ها از مسائل اخلاقی شود؛ در نتیجه منجر به بروز رفتارهای ناشایست در محیط‌های مختلف دانشگاه خواهد شد؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود که مسئولان دانشگاهی با تجدیدنظر در قوانین و برگزاری دوره‌های دانش‌افزایی در زمینه اخلاق، شرایط بهتری را برای دانشجویان تربیت بدنی فراهم کنند.

همان طور که یافته‌های بخش بعدی یعنی عامل نقش اساتید و مسئولان دانشگاه نشان می‌دهد، توجه به رفتار مسئولان دانشگاه و رفتار اساتید و مربیان ورزشی نقش بسیار پررنگی در ایجاد حس مسئولیت‌پذیری، احترام و جوانمردی دارد که این سه مقوله مهم زمینه مناسبی در بروز رفتارهای اخلاقی از سوی دانشجویان تربیت بدنی برشمرده می‌شود. قاعدتاً اهمیت دادن به ایجاد استاندارد رفتاری در بین دانشجویان براساس علم اخلاق، ایجاد آگاهی در ارتباط با مسئولیت‌های دانشجو در دانشگاه، ترویج روحیه شایسته‌سالاری در انتخاب دانشجویان برای مسابقات و ایجاد بستر رقابت سالم در ورزش و... نشان‌دهنده نوع جامعه‌پذیری دانشجویان تربیت بدنی است. به بیان ساده‌تر می‌توان گفت که جامعه‌پذیری هر انسانی متفاوت است و هر فردی براساس شرایط و اقتضائات موجود رفتار مطلوب خود را به نمایش می‌گذارد؛ به عنوان نمونه، رعایت‌نشدن شایسته‌سالاری در انتخاب دانشجویان تربیت بدنی برای مسابقات می‌تواند خشم و کینه‌ای فراموش‌نشده را برای دانشجوی تربیت بدنی به همراه داشته باشد که به درون خانواده و جامعه دانشجو نیز سرایت می‌کند؛ لذا اساتید و مربیان ورزشی باید مراقب این موضوع باشند؛ بنابراین فرهنگ‌سازی اساتید براساس اصول اخلاق جوانمردانه، به بهبود رفتارها و اخلاقیات

دانشجویان کمک شایان می‌کند و مطالعات پیشین نیز هرکدام به‌نحوی به این عامل مؤثر در محیط‌های ورزشی اشاره کرده‌اند؛ به‌طوری که یوسفی و همکاران (۲۰۱۲) با بررسی عملکرد مربیان ورزشی در ترویج حیطه‌های اخلاق ورزشی دریافتند که مربیان در ترویج حیطه‌های رفتارهای جوانمردانه، پهلوانی و منصفانه دارای عملکرد مطلوبی بوده‌اند و می‌توانند بر رفتار اخلاقی شاگردان خود اثر بگذارند. آرمیتاژ (۲۰۱۸) بیان کرد که ارتقای اخلاق و بروز رفتارهای مسئولانه از سوی افراد شاغل در هر سازمانی ازجمله دانشگاه‌ها، ابتدا نیازمند فرهنگ‌سازی از طریق رفتار است که این رفتار را مسئولان سازمانی در وهله اول باید بروز دهند تا بر کارکنان نیز اثرگذار باشد؛ به بیان دیگر، هر زمان مسئولان دانشگاه و اساتید ورزشی بتوانند الگوهای رفتاری استاندارد براساس شرایط زمانی و مکانی از خود بروز دهند، قاعدتاً بر ساختار رفتاری دانشجویان نیز اثر می‌گذارند. نظری و همکاران (۲۰۲۱) نیز ذکر کردند که تقویت روحیه جوانمردی و اخلاق‌مداری در جامعه ورزشی موجب ارتقای رفتار حرفه‌ای در ورزش می‌شود. در پژوهشی دیگر، اجاق و همکاران (۲۰۲۴) رعایت اخلاق را لازمه الگو بودن ورزشکاران دانستند و راه‌هایی چون تشویق ورزشکاران برتر از لحاظ اخلاقی و اشاعه اخلاق جوانمردانه را پیشنهاد کردند.

درباره عامل سوم یعنی ویژگی فردی دانشجویان می‌توان گفت که آموزش‌عالی یا همان دانشگاه پس از دوران مدرسه یکی از مهم‌ترین ارگان‌ها در زمینه رشد و توسعه شخصیت دانشجویان قلمداد می‌شود؛ اما این موضوع زمانی می‌تواند در بهترین حالت ممکن نقش ایفا کند که دانشجو در دوران مدرسه خود از لحاظ شخصیتی به رشد قابل‌قبولی رسیده باشد، ولی محققان بر این باورند که مدارس در رشد شخصیت دانشجویان کم لطفی کرده‌اند؛ به همین دلیل است که فرد در بدو ورود به دانشگاه با کلیشه‌های فردی بسیاری مواجه می‌شود و به بروز رفتارهای غیرمنتظره منجر می‌شود (ولید، ۲۰۱۱؛ سونارتو و همکاران، ۲۰۱۹). در همین راستا، بودیمانیسیاه (۲۰۱۰) معتقد است که دانشگاه به‌عنوان عالی‌ترین مرجع آموزشی در یک کشور باید الگوی شخصیت‌سازی دانشجویان را مطابق با رسالت و و چشم‌انداز آموزشی و پرورشی مربوط به خود تنظیم کند؛ یعنی مسئولان دانشگاه موظف هستند با شروع سال تحصیلی برنامه رشد شخصیت دانشجویان را مطابق با رشته تحصیلی و با در نظر گرفتن تفاوت‌های فردی بین دانشجویان طراحی و تدوین کنند تا برنامه مربوط فراگیرتر عمل کند. در کنار اثر مثبت کلاس‌های عملی بر رشد شخصیتی دانشجویان، می‌توان به این نکته نیز اشاره کرد که حضور در کلاس‌های تربیت‌بدنی موجب توسعه مهارت‌های فردی ازجمله مسئولیت‌پذیری، درک احترام متقابل، حس رهبری و... می‌شود و علاوه بر آن، مشارکت در کلاس‌های تربیت‌بدنی موجب توسعه مهارت‌های اجتماعی ازجمله روابط بهتر با همسالان، درک موقعیت‌های اجتماعی، تلاش برای حل مسئله و بهبود روابط خانوادگی می‌شود (اوپستول و همکاران، ۲۰۲۰)؛ بنابراین شخصیت دانشجو به‌عنوان یکی از عوامل اساسی در تعیین رفتار و اخلاق او، نقش بسیار مهمی در شکل‌دهی به رفتارها و اعمال او دارد؛ زیرا شخصیت مجموعه‌ای از ویژگی‌ها، اعتقادات، ارزش‌ها و رفتارها است که در کنار هم تناسب دارند و هویت یک فرد را تشکیل می‌دهند؛ اما نباید غافل شد که جوان در کشمکش بین ارضای نیازها و بین آداب و سنن و ارزش‌های خانوادگی است و هرچه فشار بر او بیشتر شود، تعارض بیشتر می‌شود که منجر به اختلال در شخصیت آن فرد و بروز رفتارهای ناخواسته می‌شود. به نظر می‌رسد، قلدری یکی از مهم‌ترین رفتارهای منفی است که بیان بیرونی احساسات فروخورده است (محرم‌زاده و همکاران، ۲۰۲۳). توسعه روابط اجتماعی و فرهنگی در تشکلهای دانشجویی موجب شکوفایی

ویژگی‌های شخصیتی و ایجاد تفاوت‌های فردی آن‌ها می‌شود. در همین راستا، به عقیده نعمتی و همکاران (۲۰۱۶)، ارتباطات مهم‌ترین عامل توسعه و تعالی انسانی است؛ به طوری که برای رفع نیازهای عاطفی، اقتصادی و فردی خود باید قدرت و توانایی لازم برای برقراری ارتباط مؤثر را دارا باشد. همچنین دانشجویان تحت تأثیر رویکردهای فرهنگی و اجتماعی می‌توانند به انسان‌های دانشگاهی تبدیل شوند و در شکوفایی جامعه مؤثر واقع شوند (تمنا و صمدی، ۲۰۱۶)؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود که متولیان امر دانشگاه در ابتدای ثبت‌نام دانشجویان ویژگی‌های فردی آن‌ها را مدنظر قرار دهند و با الگوبرداری از تجربیات موفق دانشگاه‌های اروپایی، برنامه‌های رشد شخصیتی را طراحی و اجرا کنند تا اخلاق‌مداری دانشجویان ارتقا یابد. همچنین ضروری است به تفاوت‌های فردی دانشجویان تربیت‌بدنی نه تنها احترام گذاشته شود، بلکه این تفاوت‌ها به طور ویژه نیز مدنظر قرار گیرند.

چهارمین عامل یعنی محیط نشان می‌دهد که رفتار اخلاقی دانشجویان در محیط‌های مختلفی که در آن حضور می‌یابند، متفاوت است و همین موضوع بیانگر تدوین چارچوب اخلاقی و به ثبات رساندن برخی از اصول رفتاری در اخلاق دانشجویان است؛ به عنوان نمونه، نوع تدریس استاد سر کلاس درس، نوع برقراری تعامل استاد با دانشجو، رعایت احترام دانشجو توسط اساتید، تبعیض قائل نشدن بین دانشجویان، توجه به انتظارات دانشجویان تربیت‌بدنی توسط مسئولان و رعایت صداقت در کلام و رفتار، تا حد زیادی می‌توانند بر رفتار اخلاقی دانشجویان در محیط کلاسی و غیرکلاسی مؤثر باشند؛ به طوری که به باور محققان، صداقت به عنوان یکی از اصول اخلاقی اساسی، تأثیر بسزایی بر تقویت اخلاقیات دانشجویان دارد. این ارزش نه تنها در محیط دانشگاهی، بلکه در تمامی جوامع انسانی نیز مدنظر قرار می‌گیرد (سلطانی رنانی، ۲۰۱۹؛ کیدر، ۲۰۰۵). ارزش‌هایی نظیر صداقت رفتاری و کلامی، سوءاستفاده نکردن از زحمات دیگران، رعایت شأن و احترام افراد در راستای اخلاق دانشگاهیان است و هر فردی باید در جهت ارتقای صلاحیت علمی و عملی تلاش کند (میرمقتدایی و همکاران، ۲۰۱۳). آقاخانی و همکاران (۲۰۲۲) گزارش کردند که از نظر بررسی آماری نمونه‌ها، رعایت استانداردهای اخلاقی در تدریس مهم و بسیار بااهمیت جلوه می‌کند؛ زیرا اساتید در کلاس‌ها نقش الگویی کلیدی در تربیت دانشجویان دارند. در مطالعه‌ای باباصفیری و همکاران (۲۰۱۳) به دیدگاه دانشجویان کارشناسی‌ارشد درمورد ابعاد پنج‌گانه اخلاق حرفه‌ای استادان دانشگاه شیراز پرداختند. نتایج نشان داد که اساتید در بعد آموزشی در بخش‌های اشراف بر محتوا، ارزشیابی استاندارد، رعایت قوانین آموزشی و تسلط بر روش، تدریس نمرات بالایی به دست آوردند. در مطالعه میرمحمدی میبیدی و همکاران (۲۰۱۳) نشان داده شد که دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، موضوع اخلاق در تدریس را بااهمیت و بالارزش دانستند و بر رعایت این مؤلفه‌ها توسط اساتید خود تأکید داشتند؛ بنابراین می‌توان اظهار داشت، عامل رفتار و محیط که مکمل یکدیگر هستند، نقش بسزایی در بروز رفتارهای اخلاقی و غیر اخلاقی در دانشجویان بازی می‌کنند و مسئولان و اساتید دانشگاهی باید تلاش کنند تا علاوه بر رعایت استانداردهای رفتاری، محیط ایمن و سالمی نیز برای دانشجو مهیا سازند.

درنهایت عامل پنجم یعنی حمایت که شامل حمایت‌های مادی، عاطفی و خانوادگی است، نقش مؤثری در بروز رفتار اخلاقی دانشجویان دارد. هیچ محققى تا به امروز نتوانسته است اثبات کند که محرک‌های حمایتی نقش مثبت در بروز رفتار اخلاقی

ندارند، ولی بسیاری از محققان اثبات کرده‌اند که اگر شخصی از حمایت‌های مشخصی برخوردار نباشد و در کانون توجه خانواده یا گروه همسالان نباشد، می‌تواند رفتارهای خطرناک و غیراخلاقی بسیاری را انجام دهد. در همین راستا، پوتنام (۲۰۰۰) بیان کرد که حمایت‌های مادی، عاطفی و روابط نزدیک با خانواده، دوستان یا افراد دیگر می‌تواند به افزایش اعتمادبه‌نفس و ارزشمندی شخصی دانشجویان کمک شایان کرده و اخلاقیات آن‌ها را تقویت کند. مطالعه گوزاردو و همکاران (۲۰۲۱) نشان داد که رفتارهای حمایتی برای شکل‌گیری رفتارهای اخلاقی دانشجویان، تنها در حمایت‌های عاطفی و اقتصادی از سوی خانواده و همسالان خلاصه نمی‌شود، بلکه رفتار حمایتی اساتید از دانشجویان دو مورد قبلی نیز مهم‌تر است؛ چراکه رفتار حمایتی استاد به‌منزله رشد شخصیتی، درسی، اجتماعی، مهارتی و کلامی دانشجویان محسوب می‌شود؛ به همین دلیل، تقویت حمایت از استاد توسط دانشگاه و حمایت استاد از دانشجویان باید در دستور کار هر دانشگاهی قرار گیرد. از طرفی، مطالعه‌ای همانند مطالعه چن و لوکاک (۲۰۲۲) که در زمان شیوه بیماری کرونا انجام شد، نشان می‌دهد که فقدان رفتار حمایتی از سوی خانواده و دانشگاه در دوران کروناویروس، دانشجویان بسیاری را در بریتانیا به سمت استعمال مواد مخدر و انجام رفتارهای غیراخلاقی در محیط کلاسی-آموزشی سوق داده که همین موضوع آثار مخربی را از لحاظ شخصیتی برای دانشجویان ایجاد کرده است؛ بنابراین حمایت‌های مادی، عاطفی و خانوادگی باید مدنظر قرار گیرد تا دانشجویان به این ادراک برسند که باید در مقابل رفتار و گفتار خود مسئول باشد و از هرگونه رفتار و گفتار اشتباه در محیط دانشگاه برحذر باشد.

با توجه به مطالب مذکور می‌توان بیان کرد که رعایت استانداردهای رفتاری از سوی دانشجویان، استاد و دانشگاه می‌تواند بر شاخص‌های کیفیت یک دانشگاه در انظار عمومی مؤثر واقع شود. رعایت نظم و انضباط، رعایت قوانین دانشگاهی، پایبندی مسئولان دانشگاه به وعده‌های داده‌شده، رعایت صداقت در گفتار و رفتار، ارتقای کیفیت خدمات دانشگاه، رسیدگی آموزشی به کلاس‌های درس، نظارت اصولی حراست بر رفتارهای دانشجویان، تحمیل نکردن برخی از نگرش‌های سلیقه‌ای از سوی مسئولان دانشگاه، ایجاد محیط سالم و بدون حاشیه و توجه بیش‌ازپیش به غنی‌سازی اوقات فراغت دانشجویان باید مدنظر متولیان دانشگاهی قرار گیرد. همچنین یافته‌ها نشان می‌دهد که حمایت خانواده از دانشجویان به میزان زیادی می‌تواند به‌عنوان عامل محرکی در بروز رفتارهای اخلاقی نقش ایفا کند؛ به همین دلیل، به دانشگاه محقق اردبیلی و سایر دانشگاه‌هایی که از حضور دانشجویان تربیت‌بدنی برخوردار هستند پیشنهاد می‌شود که بسترهای مناسب برای ایجاد رفتارهای اخلاقی از سوی دانشجویان را با محوریت انسان‌سازی، گروه‌سازی و فرهنگ‌سازی مهیا کنند. پیشنهاد می‌شود که متولیان دانشگاهی برای خانواده‌های دانشجویان سمینارهای تربیت اخلاق دانشجویی برگزار کنند تا دانشجویان از سوی خانواده نیز آموزش دریافت کنند. همچنین پیشنهاد می‌شود که هر دانشگاهی که از وجود دانشجویان تربیت‌بدنی بهره‌مند است، منشوری اخلاقی متناسب با نیازها، اولویت‌ها و خواسته‌های دانشجویان تنظیم کند و به رشد، تعالی و تمایز دانشجویان تربیت‌بدنی نسبت به سایر دانشجویان کمک نماید.

پیام مقاله

این مطالعه با هدف شناسایی عوامل کلیدی شکل‌دهنده رفتار اخلاقی دانشجویان تربیت‌بدنی در محیط دانشگاه انجام شد. نتایج بیانگر آن است که رفتار اخلاقی دانشجویان تربیت‌بدنی امری صرفاً فردی نیست، بلکه حاصل برهم‌کنش نقش دانشگاه، اساتید و مسئولان، محیط‌های آموزشی و ورزشی، ویژگی‌های شخصیتی و سطح حمایت خانوادگی و سازمانی است. همچنین نتایج مطالعه نشان می‌دهد که بدون قوانین روشن و به‌روز، منشور اخلاقی اختصاصی، الگوی رفتاری مناسب از سوی اساتید و مدیران و حمایت عاطفی و مادی کافی، نمی‌توان انتظار بروز پایدار رفتارهای اخلاقی را داشت؛ بر این اساس، دانشگاه‌ها باید اخلاق دانشجویی را به صورت برنامه‌ای چندبعدی و سیستماتیک طراحی و مدیریت کنند.

ملاحظات اخلاقی

مطابق با اصول اخلاقی پژوهش، اهداف و اهمیت مطالعه پیش از انجام مصاحبه‌ها برای مشارکت‌کنندگان به طور کامل توضیح داده شد. همچنین شرکت در پژوهش کاملاً داوطلبانه بود و رضایت آگاهانه از تمامی شرکت‌کنندگان اخذ شد.

مشارکت نویسندگان

ایده‌پردازی: مهرداد محرم‌زاده

جمع‌آوری داده‌ها: حامد خیرالهی میدانی

تحلیل داده‌ها: امیر اجاق

نوشتن مقاله: نیما حسن‌زاده

بازبینی و ویرایش: مهرداد محرم‌زاده

مرور ادبیات: حامد خیرالهی میدانی و امیر اجاق

مدیر پروژه: نیما حسن‌زاده

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان، این مقاله تعارض منافع ندارد.

تشکر و قدردانی

نویسندگان از حمایت دانشگاه محقق اردبیلی صمیمانه قدردانی می‌کنند. همچنین از همه شرکت‌کنندگانی که با همکاری و ارائه نظرات خود به تکمیل موفقیت‌آمیز این تحقیق کمک نمودند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌کنند.

منابع

1. Amin-Bidokhti, A. A., & Mardani, E. (2015). The relationship between mental health and compliance with professional ethics in nursing staff. *Bioethics*, 9(31), 49–73. [In Persian].
2. Aghamirzaee, M. T., Taghvaei, Y. M., & Aqatabar, R. J. (2020). The impact of progressive perfectionism on organizational learning and organizational ethics in medical university (Case study of Mazandaran University of Medical Sciences). *Medicine and Spiritual Cultivation*, 29(3), 245–255. [In Persian].
3. Aghakahni, N., Shari, F., Sharifnia, H., Hekmatafshar, M., Beheshtipour, N., Jama'i Moghadam, N., et al. (2022). Survey of nursing students' views regarding professors' adherence to professional ethics in Shiraz University of Medical Sciences, 2010. *Education and Ethics in Nursing*, 2(3). [In Persian].

4. Akbari, M., Hooshmand Chaijani, M., & Hataminejad, M. (2021). Practical ethics and sustainable performance in the food industry: A mixed method research. *Iranian Journal of Trade Studies*, 25(98), 1–26. <https://doi.org/10.22034/ijts.2021.245363> [In Persian].
5. Armitage, A. (2018). Is HRD in need of an ethics of care? *Human Resource Development International*, 21(3), 212–231. <https://doi.org/10.1080/13678868.2017.1366176>
6. Babasafari, M., Marzooqi, R., & Faqih, N. (2013). Evaluating the professional ethics of Shiraz University professors from the perspective of graduate students and its educational implications in curriculum planning. *Curriculum Research*, 3(1), 67–86. [In Persian].
7. Backman, E., Tolgfors, B., Nyberg, G., & Quennerstedt, M. (2023). How does physical education teacher education matter? A methodological approach to understanding transitions from PETE to school physical education. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 28(4), 411–424. <https://doi.org/10.1080/17408989.2021.1990248>
8. Bagyasa, M., & Naderian, M. (2025). A study of the ethical behaviors of clubs in concluding contracts with football players. *Sports Management and Development*, 14(2), 111–128. <https://doi.org/10.22124/jsmd.2022.22211.2698> [In Persian].
9. Bretag, T. (2011). Creating the ethical academy: A systems approach to understanding misconduct and empowering change in higher education. *International Journal for Educational Integrity*, 7(1). <https://doi.org/10.21913/IJEI.v7i1.745>
10. Colabi, A. M., & Khodadad Hosseini, S. H. (2020). Entrepreneurial ethics in small and medium size enterprises in Iran: The approach of Islamic principles. *Journal of Executive Management*, 12(23), 261–287. <https://doi.org/10.22080/jem.2020.17111.3132> [In Persian].
11. Daniari, A., Ghorbani Ghahfarokhy, L., Karimi, R., & Arayesh, M. B. (2023). The role of social capital, knowledge management and innovation on the development of the sport capital goods market in Iran. *Organizational Behavior Management in Sport Studies*, 10(4), 79–96. <https://doi.org/10.30473/fmss.2023.68552.2542> [In Persian].
12. DeConinck, J. B. (2011). The effects of ethical climate on organizational identification, supervisory trust, and turnover among salespeople. *Journal of Business Research*, 64, 617–624. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2010.06.014>
13. Dhiya, A. K., & Abdallh, A. (2007). Evaluation of sport educational behavior of physical education students-university of Mosul. *Al-Rafidain Journal for Sport Sciences*, 13(46), 1–29. <https://doi.org/10.33899/rajsport.2007.5995>
14. Guzzardo, M. T., Khosla, N., Adams, A. L., Bussmann, J. D., Engelman, A., Ingraham, N., et al. (2021). The ones that care make all the difference: Perspectives on student-faculty relationships. *Innovative Higher Education*, 46, 41–58. <https://doi.org/10.1007/s10755-020-09522-w>
15. Hatami, S., Aghaei, N., Poorsoltan Zarandi, H., & Akbari Yazdi, H. (2018). The mediating effects social responsibility on the causal relationship between professional ethics of the managers and citizenship behavior among football clubs fans. *Organizational Behavior Management in Sport Studies*, 5(1), 89–98. [In Persian].
16. Howland, S. J., Jesiek, B. K., Claussen, S., & Zoltowski, C. B. (2024). Measures of ethics and social responsibility among undergraduate engineering students: Findings from a longitudinal study. *Science and Engineering Ethics*, 30(1), 5. <https://doi.org/10.1007/s11948-024-00462-8>
17. Ismailzadeh, R., & Darziani, M. (2017). The relationship between professional ethics and organizational citizenship behavior in sports media of male physical education teachers in Chaharmahal and Bakhtiari province. *Journal of Communication Management in Sports Media*, 4(3), 37–42. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.23455578.1396.4.3.3.8> [In Persian].
18. Jafari, A., Veisi Nosrat Abad, M., & Farazi, P. (2022). Provide a practical ethical charter model for accounting decision making. *Journal of Accounting and Management Vision*, 4(54), 126–143. [In Persian].

19. Khosravizadeh, E., Khalaji, H., & Mandalizadeh, Z. (2019). Developing a code of ethics for coaches of sports committees in Markazi Province. *Human Resources Management in Sports*, 6(2), 357–374. <https://doi.org/10.22044/shm.2019.7612.1837> [In Persian].
20. Li, Y., & Li, W. (2020). A review of research on ethic of care in physical education and physical activity settings. *Journal of Teaching in Physical Education*, 40(1), 109–117. <https://doi.org/10.1123/jtpe.2019-0143>
21. Martínez, R., Cepero, M., Collado, D., Padial, R., Pérez, A., & Palomares, J. (2014). Acquisition of values and attitudes across games and sports in physical education, in the secondary education. *Journal of Sport and Health Research*, 6(3), 207–216.
22. Mataji Nimvar, A., Ahanchian, M., Karami, M., & Salehi Omran, I. (2023). Ethics and social responsibility in the major of human resources development and training curriculum. *Journal of Management and Planning in Educational System*, 16(1), 9–26. [In Persian]. [URL](#)
23. Mirmohammadi Meybodi, S. J. (2013). The characteristics of effective teaching based on viewpoints of Shahid Sadoqi University of Medical Sciences. *Journal of Medical Education Development*, 5(9), 52–62. [In Persian]. [20.1001.1.22519521.1391.5.9.4.9](https://doi.org/10.1001.1.22519521.1391.5.9.4.9)
24. Mohammadzadeh Afkhami, Y., Najafzadeh, M. R., Barghi Moghadam, J., & Janani, H. (2021). Studying the factors affecting the ethics improvement of Iranian professional football athletes. *Sport Psychology Studies*, 9(34), 45–60. <https://doi.org/10.22089/spsyj.2020.8702.1941> [In Persian].
25. Moharamzadeh, M., Kheirollahi Meidani, H., & Behrooz Damirchi, F. (2023). Studying the factors influencing the immorality of soccer players using the foundational data approach. *Organizational Behavior Management in Sport Studies*, 10(3), 55–63. <https://doi.org/10.30473/fmss.2023.67135.2508> [In Persian].
26. Mousavi, E., Vakilimofrad, H., & Amiri, F. (2021). The effect of holding professional ethics training course in the curriculum of laboratory science students of Hamadan University of Medical Sciences in 2020. *Paramedical Sciences and Military Health*, 16(2), 50–56. [In Persian].
27. Mouratidou, K., Chatzopoulos, D., & Karamavrou, S. (2008). Validity study of the moral judgment test in physical education: Development and preliminary validation. *Perceptual and Motor Skills*, 106(1), 51–62. <https://doi.org/10.2466/pms.106.1.51-62>
28. Nemati, M., Karamipour, M., & Mohammadi Chamnari, H. (2016). The relationship between communication skills and entrepreneurship skills among Allameh Tabatabai University and Kharazmi. *Journal of Research in Educational Systems*, 9(31), 285–325. [In Persian].
29. Nourbakhsh, P., & Rashedi, M. (2014). Causal relationship between locus of control and organizational ethic with job satisfaction: Presenting a model for workplace. *Sport Management Journal*, 6(3), 531–544. <https://doi.org/10.22059/jsm.2014.51512> [In Persian].
30. Núñez Paula, I. A., & Reyes, E. B. (2019). Values, university social responsibility (USR), education for sustainable development (ESD) and organizational communication management. *GECONTEC: Revista Internacional de Gestión del Conocimiento y la Tecnología*, 7(1). <https://doi.org/10.5281/zenodo.7508016>
31. Ojagh, A., Rezasoltani, N., Kheirollahi Meidani, H., & Vafabin Kherad, E. (2025). Analyzing the famous athletes social responsibility from the view of Iranian society's different strata. *Research in Sport Management and Marketing*, 6(1), 27–44. <https://doi.org/10.22098/rsmm.2024.14992.1349>
32. Opstoel, K., Chapelle, L., Prins, F. J., De Meester, A., Haerens, L., Van Tartwijk, J., & De Martelaer, K. (2020). Personal and social development in physical education and sports: A review study. *European Physical Education Review*, 26(4), 797–813. <https://doi.org/10.1177/1356336X19882054>
33. Pashaei Fashtali, M., Azadi Hir, K., & Vatanparast, M. (2021). Investigating the effect of professional ethics and personal moral philosophy on auditors' fraud detection capability according to moderating role of professional skepticism. *Journal of Value & Behavioral Accounting*, 5(10), 319–349. [In Persian]. <https://civilica.com/doc/2431315>.

34. Reisi, A., & Karimiankakolaki, Z. (2021). Investigating the relationship between professional ethics and job values with deviant organizational behaviors in Ardal Health Network employees. *Journal of Jiroft University of Medical Sciences*, 8(3), 759–766. [In Persian]. [20.1001.1.25382810.1400.8.3.8.1](https://doi.org/10.1001.1.25382810.1400.8.3.8.1)
35. Roberts, V. L., & Sojo, V. E. (2020). To strive is human, to abuse malign: Discrimination and non-accidental violence of professional athletes without employee-style statutory protection. *British Journal of Sports Medicine*, 54(4), 253–254. <https://doi.org/10.1136/bjsports-2019-100693>
36. Sadeghi Kalani, A., Zardashtian, S., Bahrami, S., & Sadeghi, M. (2022). Developing a code of ethics for sports refereeing in Iran with a phenomenological approach. *Strategic Studies in Sports and Youth*, 21(58), 67–82. <https://doi.org/10.22034/ssys.2022.651> [In Persian].
37. Soenarto, S., Oetomo, H. W., Suhermin, S., Prasnowo, M. A., & Wajdi, M. B. N. (2019). Influence analysis of education quality on campus innovations in private universities. *International Journal of Mechanical Engineering and Technology*, 10(2), 1733–1738.
38. Soltanirenani, S. M. (2019). The right framework for media research with an emphasis on moral integrity. *Quarterly Scientific Journal of Applied Ethics Studies*, 15(34), 83–106. <https://doi.org/10.22081/jare.2019.55320.1441> [In Persian].
39. Word, D., Fredolin, J. P., & Ballesteros, J. V. A. (2022). The effect of work ethics of employees on their work performance. *Research in Management and Humanities DWIJMH*, 1(1), 58–82.
40. Xuan, L., & Hui, L. (2020). Focusing on the "14th Five-Year Plan": Analysis of some problems of teachers' ethics in physical education teachers based on data visualization. In 2020 International Conference on Information Science and Education (ICISE-IE) (pp. 264–267). IEEE. <https://doi.org/10.1109/ICISE51755.2020.00064>
41. Yuosefi, S., Sharifian, I., & Ghahraman Tabrizi, K. (2014). Evaluating coaches' performances in promoting sports morality among national team athletes. *Strategic Studies on Youth and Sports*, 13(25), 167–180. [In Persian].
42. Zahedi-Farzaneh, A., & Larijani, M. B. (2011). A brief overview of virtual bioethics courses in prestigious universities around the world. <https://doi.org/10.1007/s40200-023-01288-0>
43. Zareian, H., Baran Cheshme, M., Fazel Bakhshi, M., & Rasek, N. (2017). Developing a code of ethics for physical education managers of the armed forces. *Human Resources Management in Sports*, 4(2), 201–217. <https://doi.org/10.22044/shm.2017.4868.1385> [In Persian].
44. Zargar, T., & Rein, S. (2022). Designing and compiling a charter of social responsibility for sports organizations in the Islamic Republic of Iran. *Journal of Sports Management*, 14(4), 360–377. <https://doi.org/10.22059/jsm.2022.336841.2874> [In Persian].